ननुदेहात्मयोगोऽनादित्वाद्दुरुच्छेद्यइत्याशंक्याह ज्ञानेनेति तमःअतस्मिंस्तद्बुद्धिरूपोविपर्ययः सचआत्मन्यसंगेपिदुःखित्वादिभ्रमोऽज्ञानजोज्ञानेननश्यतियदातदाप्रकाशतेब्रह्मसनातनंसदैकरूपं अनादिर
पिदेहात्मयोगोभ्रांत्यात्मकस्तत्त्वज्ञानेनोच्छेत्तुंशक्यइत्यर्थः ॥ ११ ॥ तच्चसनातनंब्रह्मअयत्नसाध्यंकर्मप्राप्यंन अनित्यत्वापत्तेः कर्मजंह्युत्पाद्यमाप्यंसंस्कार्यंविकार्यंवास्यात् नहिसंयवनेनपिंडइवोपास्या
ब्रह्मोत्पाद्यं अनित्यत्वापत्तेः नापियामवद्गमनेनप्राप्यंआत्मत्वात् अन्यत्वेघटवज्जडत्वापत्तेः नापिव्रीहिवदवघातेनउपास्यादोषापनयेनसंस्कार्यं असंगत्वात्संगित्वेवह्न्यौष्ण्यवत्तद्दनिवृत्त्यापत्तेः नापिविकार्यं
क्षीरादिवद्विकारयुक्तस्यानित्यत्वापत्तेः अतोज्ञानेनाज्ञानापनोदेसतिकंठगतविस्मृतचामीकरवत्सिद्धमपिसाध्यमिवोच्यते तस्माद्युक्तमुक्तमयत्नसाध्यमिति येइति अत्रविद्वदनुभवएवप्रमाणमितिभावः नशा
म्यंतिब्रह्मोपासनान्नोपरमंते उद्योगिनोऽवश्यंब्रह्मप्राप्तिरतस्त्वयाउद्योगवताभवितव्यमितिभावः ॥ १२ ॥ १३ ॥ केवलांसंगहीनां ॥ १४ ॥ १५ ॥ सत्येनअबाधितार्थेनवेदवाक्येन तपसामननध्याना

ज्ञानेनहियदाजंतुरज्ञानप्रभवंतमः॥ व्यपोहतितदाब्रह्मप्रकाशतिसनातनं॥११॥ अयत्नसाध्यंमुनयोवदंतियेचापिमुक्तास्तउपासितव्याः॥ त्वयाचलोकेन
चसामरेणतस्मान्नशाम्यंतिमहर्षिसंघाः॥१२॥ अस्मिन्नर्थेपुरागीतंशृणुष्वैकमनानृप॥ यथादैत्येनवृत्रेणभ्रष्टैश्वर्येणचेष्टितं॥१३॥ निर्जितेनासहायेनवृत्तरा
ज्येनभारत॥ अशोचताशत्रुमध्येबुद्धिमास्थायकेवलां ॥ १४॥ भ्रष्टैश्वर्यंपुरावृत्रमुशनावाक्यमब्रवीत्॥ काचित्पराजितस्याद्यनव्यथातेस्तिदानव॥ १५॥
वृत्रउवाच सत्येनतपसाचैवविदित्वासंशयंत्वहं॥ नशोचामिनहृष्यामिभूतानामागतिंगतिं॥ १६॥ कालसंचोदिताजीवामज्जंतिनरकेऽवशाः॥ परितु
ष्टानिसर्वाणिदिव्यान्याहुर्मनीषिणः॥ १७॥ क्षपयित्वातुतंकालंगणितंकालचोदिताः॥ सावशेषेणकालेनसंभवंतिपुनःपुनः ॥ १८ ॥ तिर्यग्योनिसहस्राणि
गत्वानरकमेवच॥ निर्गच्छंत्यवशाजीवाःकामबंधनबंधनाः ॥ १९॥ एवंसंसरमाणानिजीवान्यहमदृष्टवान्॥ यथाकर्मतथालाभइतिशास्त्रनिदर्शनं॥२०॥
तिर्यग्गच्छंतिनरकंमानुष्यंदैवमेवच॥ सुखदुःखेप्रियेद्वेष्येचरित्वापूर्वमेवह॥ २१ ॥

त्मकेनात्मालोचनेनच आगतिंसंसारं गतिंमोक्षंअसंशयंविदित्वा नशोचामिनहृष्यामि तथाच मत्वाधीरोहर्षशोकौजहातीतिश्रुतिः ॥ १६ ॥ कालेति युगचतुष्टययोग्याःपुण्यपापाख्याधर्मालक्ष्यंतेकेचि
न्नरके कानिचिद्भूतानिदिव्यानिस्वर्गार्हाणि ॥ १७ ॥ क्षपयित्वाभोगेनस्वर्गेनरकेवातंकालंनीत्वापुण्यापुण्येसमाप्य ताभ्यामेवतिर्यगादियोनिप्रापकाभ्यांचोदिताःसंतःपुनःपुनर्भवंति कालचोदिताइत्य
स्यव्याख्यानंसावशेषेणकालेनेति ॥ १८ ॥ कामबंधनबंधनाःकामपाशबद्धाः ॥१९॥ जीवानिजीववंतिभूतानि अदृष्टवान्नदृष्टंअदृष्टंव्यवहितमतीतमनागतादिचतत्वातिगच्छतिप्राप्नोतीतिजानातीत्यदृष्ट
वान्अतींद्रियज्ञानी अहंवेद्मीतिशेषः संसरतोजीवान् शास्त्रनिदर्शनंशास्त्रप्रत्ययंचजानामीत्यर्थः ॥ २० ॥ एतदेवाह तिर्यगिति चरित्वातादृशंकर्मकृत्वासुखादिकंप्रपद्यतेइतिसार्धेनसंबंधः कृतांतविधिसं
युक्तःयमयातनांते ॥ २१ ॥

Digitized by Google